

EL POBLE: CATALA

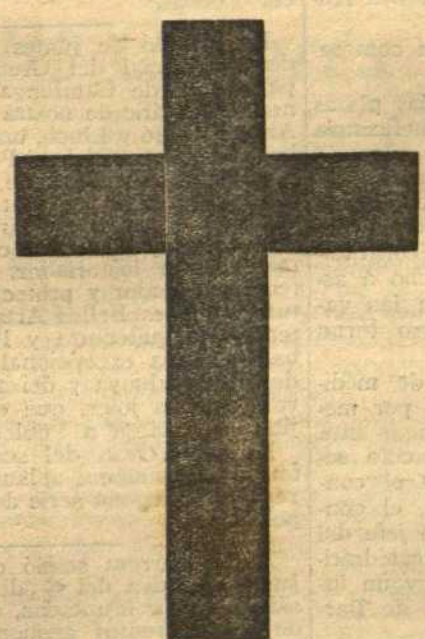
5 Cts.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
CATALUNYA Y NACIONES IBERICAS...
PAISOS D'UNIO POSTAL...

ANY VII • Barcelona, dimars, 17 de maig de 1910 • NÚM. 190
REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DE LES FLORS, 14, PRAL. TELÉFON 723

PREUS DE SUSCRIPCIÓ
CATALUNYA Y NACIONES IBERICAS...
BARCELONA...

5 Cts.

L'Excelentíssima senyora Donya Francisca Seycher y de León

Vluda de don Josep Gener y Batet

Morí an aquesta ciutat el dia 8 del corrent, havent rebut els Sants Sagraments y la Benedicció Apostòlica

(E. P. D.)

Totes les misses que se celebraran demà dimecres, 18 del corrent, a la Parroquia de la Puríssima Concepció y Assumpció de Nostra Senyora, seran aplicades en sufragi pera l'eterna descans de l'ànima de dita Senyora

Sos desconsolats: filla Lutgarda; fill polític Pau Torres Picornell; néts; nétes; néts polítics Antoni Martínez Domingo y Emili Vidal-Ribas y Güell; bisnéts; germans y germanes polítics; nebots y cosins polítics, y demésp arents, al recordar a sos amics y coneguts tant dolorosa pèrdua, els preguen tinguin present a la finada en llurs oracions y se serveixin assistir a alguna de dites misses, lo que'ls hi agrairan profundament.

Seran misses d'ofertori les de deu a dotze

El dol se dona per despetit

No's convida particularment

Els Excms. y Ilms. Srs. Arquebisbe de Tarragona y Bisbes de Barcelona, Girona y Vic, s'han dignat concedir les indulgencies en la forma acostumada

Grans Magatzems
del carrer de

BILBAO

17 de MAIG

La jornada de Sederries

Venda extraordinaria de tots
els articles d'alta novetat en

SEDERIES

pera la

Temporada d'Estiu

Grandioses existencies

David Ferrer & Companyia - (S. en C.)

CALOR Moderns radiadors de vapor per gas.

FRED... Màquines frigorífiques y pera fer glas

FOC..... Bombes y material pera bombers.

AIGUA Instalacions pera aixecarne.

Carrer de Corts, núm. 586 - Barcelona.

PASTILLAS MORELLO

LA MODELO

Organisació de la vida intelectual

VI

En l'article anterior solament s'ha tractat d'un aspecte del problema de l'educació intel·lectual, això és, del foment y l'extensió de la ciencia y de l'esperit científic tal com se manifesten en les Universitats alemanyes. Aquest foment y extensió apareixen en aquestes universitats portats fins a llur grau màxim, y de aquí ve, com hem dit, la superioritat de aquestes sobre totes les del món modern. Avui tractarem de la realització d'aquesta idea de l'Universitat com institució d'educació científica y, per parlar més concretament, del problema de com se pot satisfer l'exigència de l'unitat de la ciencia y com se pot salvar aquesta tendència vers l'unitat de l'esperit científic davant per davant de les altres exigencies y fins particulars de l'Universitat, dels objectius concrets y de l'especialització que requereix la formació professional. És un sol y únic problema, que's planteja per molts costats a l'hora, és el problema central de l'educació intel·lectual en els nostres temps. Totes les queixes, sigui qualsevol la llur forma, que en aquesta esfera se deixen sentir, giren al voltant d'aquest únic punt. Tant si se declara que no són erudits lo que's necessita sinó practics, com si s'aixequen plans sobre la insuficient instrucció en els coneixements generals o l'escassa comprensió dels problemes culturals y socials, sobre la poca educació artística o sobre'l migrat coneixement de la vida; tant si se fa notar que s'estudien massa's detalls y massa poc les coses mateixes, com si se lamenta que la gent culta y especialment els professors no tenen en la vida pública la mateixa influència que havien tingut en sigles anteriors, es sempre'l mateix problema que se descobreix per diferents costats.

Es un problema positiu de molt difícil solució que durant tot el segle XIX ha preocupat als homes més eminents. Ja Goethe sentí tota la gravetat del problema y en el «Wilhelm Meister», apartant-se de l'ideal d'educació dels nous humanistes, condemnà'ls coneixements generals com base de l'educació intel·lectual y predica l'aplicació de les nostres facultats a una especialitat ab comprensió del tot, com tema de la futura educació intel·lectual. Y desde aquells temps s'ha continuat sense interrupció durant tot el segle passat la lluita entre la concentració y la dispersió com ideals de educació intel·lectual que en els nostres dies ha finit ab la derrota de les generalitats y l'exigència cada dia més accentuada de l'especialització de cada una de les matèries científiques.

D'igual manera'l problema de l'educació en les universitats alemanyes ha devingut agut. Si l'aprenentatge y el domini dels mètodes científics de les especialitats fossin veritablement suficients en els estudis de l'escola, encara's podria concebre alguna millora de detall que fes més fecunds y intensius aquests estudis, però no hi hauria propiament problema educatiu. Però és el cas que ja no es possible abarcar la totalitat dels sigui d'una ciencia, y aquesta dificultat creix de dia en dia. Pera ferse càrrec de la diferencia que en aquesta matèria hi ha entre'ls principis del segle XIX y els nostres dies, sols hi ha que considerar que cap al fi del segle XIX que considerar que cap al fi del segle XVIII les universitats alemanyes se

comencen a apartar del sistema de divisió fixa de matèries pera adoptar la forma de l'investigació lliure; que llavors foren delimitats y fixats els grans dominis de les Matemàtiques, de les Ciències naturals, de la Filologia clàssica, etc.; que al mateix temps comença l'enorme volada y intensificació del desenvolupament de la Filosofia y de les Ciències històriques. Avui les Ciències naturals y les culturals han crescut prodigiosament y han abansat llurs límits de una manera incalculable. Y per això mateix hi ha'l perill de que naufragui llur unitat, aquesta unitat que desde la fundació de la universitat de Berlín fins avui ha sigut el «leit-motiv» dels centres d'ensenyansa superior alemanys. A fins del segle XVIII era encara possible que un professor com Kant no solament dominés la Filosofia sinó també la Teologia, les Matemàtiques y la Física, l'Antropologia y la Geografia física fins al punt de poder donar cursos sobre totes aquestes matèries. Això en els nostres temps ja no es possible. Pera'ls examens del doctorat y els de mestre en els Gymnasiums se contenta avui l'Estat d'exigir a l'alumne tres úniques matèries ja que es ben cert que té prou feina per tota la vida aquell que vulgui dominar un sol d'aquests tres cercles de coneixement.

Al costat d'aquest greu perill contra la unitat científica nascuda de l'especialització en els mètodes pedagògics de l'Universitat moderna, ha sorgit més greu que mai el perill de l'Estudi considerat exclusivament com guanya-pa. Fins avui a Alemanya aquest vil concepte de l'Estudi constituïa un fenomen més aviat individual malgrat fos molt extès, però desde ara, a conseqüència del «surmenage» de tota l'ensenyansa universitària, se presenta'l perill de que aquest concepte purament practic de l'estudi devingui una necessitat. Tots els perills d'aquest trist concepte de l'estudi ja's va descriure Schiller en aquestes paraules: «El qui tingui aquest concepte de l'estudi no tindrà cap assumpte tant important en que ocuparse com el de separar les Ciències de totes les restants. Dirigirà tota sa aplicació pel camí que li senyalin les exigencies que li han de venir del futur senyor del seu destí... (Tota ampliació de la seva ciencia, d'aquella que li dona'l pa, el posa intranquil perquè li exigeix nou treball y fa inútil el que abans s'ha pres; tota innovació important l'esglaia, perquè troja'ls antics motllos escolars que ab tant treball y esforços ell ha après, y el posa en perill de perdre tot el treball de sa vida passada. Qui ha escrit més que'l remat d'aquests savis panxa-contents contra tots els Reformadors?... Tot llampeja, que esclata en l'esperit d'un geni, sigui en la ciencia que's vulgui, posa encara més en clar llur miseria; y ells lluiten plens d'irritació, ab malícia concentrada, ab desesper, perquè ells al defensar llur sistema escolar, lluiten ensemps per la llur pròpia vida. Per això es difícil trobar un enemic més irreconciliable que un savi d'aquesta mena».

Professorat espanyol, no't reconeixes en aquesta magistral pintura de Schiller? Què sou tots vosaltres, salvades sempre les glòries excepcions, més que aquest remat de savis panxa-contents que us satisfieu ab el guanya-pa que us proporciona la vostra ciencia?... Però la veritat es que'l nostre cas no té res que veure ab tot lo que anavem discutint. A Alemanya aquest perill de que arribi a generalisarse'l concepte de l'estudi purament com un guanya-pa ha nascut d'un moviment fondo científic, de la tendència cada dia més exagerada a l'especialització que fa que un s'hagi de contentar ab un domini restret d'una branca científica; entre nosaltres, en canvi, aquest concepte trist de l'estudi y de la ciencia no es un nou perill que's

presenti, és una trista realitat que viu en la nostra tradició nacional, una trista realitat que ataca en sa mateixa arrel l'organització interna de l'Universitat espanyola, malaltia endèmica que impideix la definitiva transformació moderna de les nostres Universitats que encara responen al model del segle XVIII y que frustra tot sa intent de renovació.

MANUEL DE MONTOLIU
Halle, a. S. 8-V.910.

Judiquen, catalanistes!

Als antics catalanistes me dirigeixo. An aquells bons amics meus que cada dia venen a trobar-me pera planyers de la vergonya que Barcelona passa ab la victòria dels lerrouxistes; pera recomanarme que influeixi ab els companys de l'U. F. N. Republicana, a fi de que no s'enfondexi més la vall que's separa dels regionalistes; pera instarme que, oblidant passats agravis, iniciem una campanya de cortesia, procurant de futures concordies, ab els elements que's diuen defensors de la causa de Catalunya.

A n'ells me dirigeixo pera que's convencin, si poden, de qui es la culpa de la divisió de les forces nacionalistes; de quins són els que, en lloc d'omplir, van cavant la vall que's divideix, fins a fer-la, si no cambien de conducta, abisme infranquejable.

Han passat les eleccions. La gran empena dels homes de l'Esquerra catalana no ha pogut encara aquesta volta, vèncer el bloc anticatalà del lerrouxisme. A n'ells 20,000 o més forasters desarrelats que paguen ab odi el pa que aquí mengen, a n'ells 5,000 catalans cecs o obocats que no han sapigut veure'l verger n'ells trágala que es pera Catalunya la candidatura dels Iglesias y Toribios, s'hi han afegit els 6,000 vots de policies y empleats que la pressió oficial ha abocat pera impedir el triomf de la veritable democràcia catalana.

Y a n'ells nostres rengles no han volgut encara allistarshi molts catalanistes purs, que no volen votar, diuen ells, sinó per Catalunya; que no volen encara dirse republicans o democràtics, perquè creuen que abans cal afirmar netament la qüestió previa del reconeixement de la nostra personalitat; y que, per lo vist, han oblidat que, abans que'ls catalanistes de tota la vida que tenim ideals de llibertat, ens resolguessin a proclamar aquests ideals, havien els regionalistes, a l'Ajuntament en dia memorable, en les creïals jornades del càndid poeta, y en el projecte d'Administració local, fet, no declaracions, sinó actes de monarquisme y conservadorisme.

A n'ells, an aquells catalanistes purs me dirigeixo. Ells me diuen que cal iniciar un canvi de conducta, y jo'ls presento lo que la passa a la Diputació pera que jutgin.

Hauriem volgut els de l'Esquerra oblidar l'exclusió sistemàtica que de nosaltres feu el bloc regionalista-carlo-caciquista. Hauriem acceptat una intel·ligència si ells haguessin canviat de procedir, y recordant les gestes den Sostres a Igualada y den Vila a Manresa, s'haguessin separat dels caciquistes. Però això no ha sigut, y no per culpa nostra. Pera cobrir l'expedient, oferen a darrera hora, y per pura fórmula, votar a un dels nostres pera la vispresidencia de la Comissió Provincial, y nosaltres no posàrem altra condició sinó la de que deixessin d'anar junts ab els caciquistes. Y ells no'ls volgueren deixar, perquè ab ells fan lo que volen a la Diputació. Y nosaltres votarem en blanc,

y ells, regionalistes, carlins y caciquistes, votaren com un home an en Fages. Y la prova de que això ja era pastat, es que pera posarse d'acord, no necessitaren ni cinc minuts.

Ara, catalanistes de bona fe, judiqueu. Si les forces autonomistes de Catalunya no arriben a aplegar-se pera batre l'enemic comú, la culpa no es pas dels federal-nacionalistes, que mantenim, ara com sempre, la nostra separació dels caciquistes. La culpa es d'aquells que ab el nom de Catalunya als llavis, van de bracet ab els sicaris del centralisme, y sostenint a la Diputació, els donen forces pera tornar a caciquejar en els districtes de fora.

A. SURIOL

LES ELECCIONS CATALANES

UN ARTICLE DE "LA ÉPOCA"

Es curiós, es molt curiós l'article que el periódic madrileny «La Epoca», orgue den Maura, dedica en el seu número del dissabte passat a les eleccions legislatives a Catalunya. Porta per epígraf les següents paraules: «El èxito de una política. Val la pena de legirlo bé».

En el mateix títol de l'esmentat editorial està continguda la seva síntesi. L'èxit d'una política... L'èxit, es el resultat de les eleccions catalanes. La política que ha sigut causa d'aquest èxit, es la de don Antoni Maura y Montaner. Això ho diu «La Epoca», diari de Madrid.

Davant l'estat actual del problema de Catalunya, l'articlesta se treu la careta de falsa amistat envers Catalunya que'ls mauristes s'havien posat. Y això que l'articlesta, com de bon principi de l'escrit se endevina ja, es don Salvador Canals, o sigui el conservador espanyol que més catalanitzant semblava. Avui el senyor Canals anomena «herencia desdichadísima» a la Solidaritat catalana y parla joiosament de «la halagadora importancia de lo ocurrido ahora». Lo que ara ha succeït, y que tant l'alegra, es lo que ell creu desfeta de la Solidaritat y del catalanisme y el triomf consegut de 17 dinàstics centralistes en les eleccions del dia 8 de maig.

El diari maurista resta en admirativa actitud davant del miracle. Tant l'ha corprès, tant intensa satisfacció li ha produït, que posa al senyor Junoy en el nombre dels candidats derrotats. El senyor Junoy no presentà per enlloc sa candidatura, no lluità en les darreres eleccions, però «La Epoca», sempre ben informada de les coses de Catalunya, el fa lluitar per fora y el derrota graciosament. Això apart, a qui s'atribueix aquest gran miracle? Ben clarament, ben categòricament, «La Epoca» ho diu:

«Es evidente que si ésta—la Solidaritat—ha perdido, con la razón ó el pretexto para existir, el apoyo de las masas de opinión que le dieran el triunfo espérado de 1907, sólo se debe, sólo se puede atribuir a la política constante, perseverantemente mantenida por el señor Maura desde el Gobierno».

L'afirmació transcrita ens sembla ridícula y tartarinesca. Però posa al descobert la finalitat de la política den Maura. Aquesta política, segons l'autorizada declaració de l'orgue maurista, anava dirigida a destruir el moviment català. Com que, a judici de «La Epoca», aquest moviment ha quedat destruït, l'èxit de la política den Maura resulta innegable. Trasludem la declaració, per si volen ferli algun comentari, als companys de «La Veu».

Per una altra banda, es xocant veure

Venta de joyas de todas clases a precio de ganga

Puertaferriisa, n.º 20, 1.º

